

ABDULLAH ATAŞCI
Dağda Duman Yeri Yok

ABDULLAH ATAŞCI 1973 yılında Elazığ'ın Palu ilçesine bağlı Ekrek köyünde doğdu. İlkokul, ortaokul ve liseyi Elazığ'da okudu. Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi'ni bitirdi. Ankara'da yaşıyor. İlk kitabı *Sığ Suyun Balıkları* 2006, *Vicdan Saatleri* ise 2008 yılında Doğan Kitap tarafından yayımlandı.

İletişim Yayınları 1671 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 237

ISBN-13: 978-975-05-0966-7

© 2011 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1. BASKI 2011, İstanbul

EDITÖR Belce Ünüvar

KAPAK Suat Aysu

KAPAK FOTOĞRAFI cahilus, "Winter Moonlight"

UYGULAMA Nurgül Şimşek

DÜZELTİ Dalya Behar

BASKI ve *CILT* Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 12064

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11

Topkapı 34010 İstanbul Tel: 212.613 03 21

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721

Binbirdirek Meydanı Sokak İletişim Han No. 7 Çağaloglu 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

ABDULLAH ATAŞCI

Dağda Duman Yeri Yok

Bu sabah intihar etmek için uyandım.

birinci bölüm

TÜNEL

Dağlar, dilsiz ustalardır
ve suskun öğrenciler yetiştirirler.

Goethe

Tren, biletsiz yolcularıyla bir karıncanın sırtında gider gibi ilerliyordu.

Sofu, cam kenarında bir ıslığın iç sıkıntısı kadar yer kaplamıştı. Kompartımandaki herkes derin bir sessizliğe gömülmüş ya uyumaya çalışıyor ya da iç seslerini dinleyerek susuyordu.

Sofu, sessizliğin huzursuzluğunu duyuyor, kompartımandakilere baktıkça elinden artık hiçbir şey gelmeyeceğini bilmenin verdiği o ağırlıkla oturduğu yerde içine kapanıp yüreğinde yepyeni bir kuyu açıyordu. Sadece bir kuyu mu? Neyse ki elinde tespihi vardı. Hiç durmadan aynı ritimle çekiyordu tespihin taşlarını birbirine değdirerek. Tespihi çekmeyi bıraktığında içindeki kuyuya binlerce el düşüyordu. Düşen eller onu sımsıkı kavrayıp bambaşka yerlere, hiç görmediği, duymadığı karanlık ve izbe yerlere götürüyordu.

Aklı zamanın içinde oradan oraya değerek gidip gidip geliyordu. Daha doğmadan önceki zamanına, çocukluğuna, Şeyh Hazretlerinin emrine verildiği o döneme, oradan gençliğine, rüyalarında aradığı, bulduğu ve sevdiği karısına, ço-

cuklarının her birinin bir yerde kök salmasına, Musa'nın ve diğer gençlerin Sipe Dağı'nın eteğine atılmış kanlı yüzlerine, köyü çember içine almış askerlerin gözlerindeki sert bakışlara, oğlu Çerkez'in, yangının orta yerinde sıkılan kurşunla olduğu yere yıkılmasına ve nihayetinde birkaç gün önceye...

Atların ardından öbek öbek toz bulutu kalkıyordu. Sofu o toz bulutunun içinde bile sakalında inci gibi güzel zamanlar saklıyordu.

Üst üste çıkmış iki kaplumbağayı hatırlatan toprak evinin önünde oturup dört bir yandan meydana gelip gidenlere bakardı. Hepsine uzun uzun, gözlerini bir kez dahi kırpmadan... Sakalındaki inciler olduğu yerde birbirine tutunarak yüzünde bir çocuk bahçesi, yaşlıların yıkandığı bir su, ihtiraslarından arınmış, kendini bilen bir ceviz ağacı, tenhalarda soluklanan bir masal olurdu. Önündeki rahlede duran Kur'an'ın sayfalarından gittikçe büyüyen bir ezgi yükselirdi daima. Bu ses, ilahî bir tınlamanın doruk noktasına ulaşmış kerpiç evlerin damında pestil için kaynatılan dutlara, tandırlara yapıştırılan hamur topaklarına, evlerin önünde kaynayan kazanların buharına ve sonunda göğe değin yükselerek orada takılı kalmış nazarlara çarpa çarpa Sofu'ya geri dönerdi. Bu ezgi, tam da yüreğine gelip oturduğundan Sofu oturduğu yerde bir o yana, bir bu yana belli belirsiz sallanırdı. O anda da Nuri, köyün meydanındaki kazanların tam ortasındaki bir taşta otururdu. Bir diğer delikten yüzünde gittikçe belirginleşen bir sinirle Nurettin çıkardı. Onunla birlikte bacaklarına yapışmış iki erkek çocuk... Sesinde Firdevs'in döndüğünü söyleyemeyen lanetli bir kurşun iziyle Nuri'nin oturduğu yere tükürdü. Bir başka yerden Tahir, meydanı bir baştan bir başa geçip iğde kokan bir coşkuya doğru girdi. Gittiği yerde iğdelerin içinde Firdevs'i bulacağını bilirdi. Derken Mahmut, yorgun geçmişini bütün incinmiş-

liğiyle sürükleyerek gelip Sofu'nun dizinin dibine çökerdi. Yüzünde eski karısının dile gelmeyen adı, kızının usulca iliştirdiği hüznü vardı, bilirdi Sofu. Onunla birlikte kavakların kararttığı yerden bu defa Rahim görünürdü. Ayağını sürükleye sürükleye meydana varır; kazanlara, damlarda pestil için serilmiş örtülere hemen bir göz atar, Sofu'nun sakalında gittikçe hızlanan sesi duyar; bir Nuri'ye, bir Nurettin'e bakar, ikisinde farklı duran sevdanın koyu tonundan bir söz yaratmak için uzun uzun dikilip düşünür, kendindeki sevdanın büyüklüğünü büsbütün kavrayarak Beyaz'ına doğru ağır ağır giderdi. Giderdi de arkasında bir bulanıklık, bir toz bulutu bıraktığını bilmezdi elbet. Derken bir başka yerden Muhtar gözükdü. Yüzünde asılı kalmış devlet kaygısıyla bakardı Sofu'ya. O öyle baktıkça Sofu'nun sakalındaki inciler dökülmeye başlardı. Incilerin tamamı toprağa karışıp değersizleşince bu defa Harun çıkıp gelirdi bir yerlerden. Harun'un gelip Sofu'nun tam da karşısına oturmasıyla bir yangın yerine dönerdi ortalık. Bu yangının önce Sofu'nun gözlerinde başladığını Harun bilmezdi, diğerleri de. Harun, önce büyük ağabeyi Seyit sonra ikizi Musa gibi bakardı Sofu'ya. O zaman Sofu dermansız bir hastalığa yakalanmış gibi güçsüzleşirdi. Öyle ki dilindeki dua bile kırıla kırıla ortalığa saçılırdı. Sofu'yu daha fazla hırpalamamak için çekip giderdi Harun. Harun'un kaybolduğu yerden Halil belirirdi bu sefer. Sofu'nun karşısında dimdik dururdu. "Anlat dede," derdi. Sofu, küçücük torunun isteğini ikiletmez defalarca anlatığı aynı masalı bir daha anlatırdı. O zaman Halil'in gözlerinde aniden beliren o kıvılcım Sofu'yu irkiltirdi. Yine de torunları içinde en sevdiklerinden biriydi Halil. Ona baktıkça Seyit'i hatırlardı.

Atlar giderdi diğer bir yandan, heyecansız ama yine de ince bir korkuyla örülmüş gürlütu de peşlerinden... Atlılar dört nala köyü baştanbaşa geçerek gözden kaybolurdu.

Sonra tekrar ortaya çıkıp son derece yavaş hareketlerle köyün etrafını sararlardı. Bu defa da atından inmiş yüzbaşı Fuat'ın bakışları ortalığa dökülürdü. Fuat, köyün meydanında dimdik durur, askerlerine gözleriyle en ağır emirleri yağdırır, daha fazla ateş, daha fazla ateş diyerek tamamen Sofu'ya döndürürdü yüzünü. Sonra pencerelerin birinde Araf kısık gözlerini meydana, kazanların başında duran kadınlara, bir o yana giden Rahim'e, bir diğer yana giden Tahir'e, kaskatı duran askerlere, yüzbaşıya ve en sonunda Sofu'ya dikerdi. Sofu, bir yandan önündeki Kuran'dan yükselen nağmelere kendini teslim etmişken bir yandan da Araf'ın o küçük gözlerinden kendisine dek gelip yapışmış kirli bakışlarını yakarlardı. Ve usul usul doğrulmaya çalışarak önce camiye, sonra demiryoluna, en sonunda da Murat'a inmek isterdi. Ne var ki olduğu yerde öylece kalakalırdı. Ve cami de, demiryolu da, nehir de onun ayağına gelirdi. O zaman bir makinanin sesini duyardı. Bir sürü yerden gelen değişik binlerce görüntü birbirini iterek, çekerek, birbirinin içine girip kaybolarak, zihninde bağdaş kurup otururdu. Elbette Sofu en çok bu anlarda bilirdi. Zaman denilen şeyin hem nasıl kalles, hem de her şeyi içine alıp saklayan ve adil olmaya çalışan bir ayna olduğunu...